

VYHLÁŠKA

č. 281/2008 Sb.

ze dne 1. srpna 2008

o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Česká národní banka stanoví podle § 56 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, (dále jen „zákon“):

§ 1

Předmět úpravy

Tato vyhláška upravuje požadavky na zavedení a uplatňování

- a) postupů pro provádění kontroly klienta a stanovování rozsahu kontroly klienta odpovídající riziku legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo obchodu a
- b) metod a postupů pro posuzování rizik, řízení rizik, vnitřní kontrolu a zajišťování kontroly nad dodržováním povinností stanovených zákonem,

uplatňovaných v rámci systému vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření osobami uvedenými v § 2, vůči nimž vykonává Česká národní banka dohled¹⁾.

§ 2

Osobní působnost

(1) Požadavky stanovené touto vyhláškou se vztahují na úvěrovou nebo finanční instituci (dále jen „instituce“), která je

- a) bankou,
- b) spořitelním a úvěrním družstvem,
- c) institucí elektronických peněz,
- d) organizátorem trhu s investičními nástroji,
- e) osobou s povolením k poskytování investičních služeb²⁾ s výjimkou investičního zprostředkovatele³⁾,
- f) investiční společností,
- g) investičním fondem,
- h) penzijním fondem,
- i) pojišťovnou, a to při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění⁴⁾,

¹⁾ § 44 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ § 4 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ § 29 zákona č. 256/2004 Sb.

⁴⁾ § 2 odst. 1 písm. v) zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.

- j) zajišťovnou, a to při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění⁴⁾,
- k) pojišťovacím zprostředkovatelem, a to při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění⁴⁾, s výjimkou pojišťovacího zprostředkovatele, u něhož pojišťovna nese odpovědnost za škodu způsobenou jeho činností,
- l) samostatným likvidátorem pojistných událostí, a to při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění⁴⁾,
- m) osobou oprávněnou k bezhotovostním obchodům s cizí měnou, nebo k poskytování peněžních služeb, podle devizového zákona, nebo
- n) osobou oprávněnou ke směnářské činnosti podle devizového zákona.

(2) Požadavky stanovené touto vyhláškou se vztahují rovněž na zahraniční právnickou nebo fyzickou osobu uvedenou v odstavci 1, která na území České republiky působí prostřednictvím své pobočky, organizační složky nebo provozovny, a to v rozsahu činnosti touto pobočkou, organizační složkou nebo provozovnou vykonávané.

§ 3

Vymezení pojmů

Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) neprůhlednou vlastnickou strukturou stav, kdy
 1. z výpisu z obchodního rejstříku, jiné obdobné evidence země sídla zahraniční osoby, která není zapsána do obchodního rejstříku v České republice, a není-li v zemi sídla této zahraniční osoby taková evidence, pak z úředně ověřené společenské smlouvy, nebo
 2. z jiné listiny, kterou byla zahraniční osoba založena a která obsahuje všechny její změny, anebo
 3. z důvěryhodného zdroje, na který se instituce důvodně spoléhá,nelze zjistit, kdo je skutečným majitelem klienta; o neprůhlednou vlastnickou strukturu se nejedná, pokud jsou akcie klienta kótované podle jiného právního předpisu⁵⁾ nebo pokud se jedná o zahraniční akciovou společnost, jejíž akcie jsou přijaty k obchodování na veřejném trhu,
- b) zemí původu stát,
 1. jehož je fyzická osoba státním příslušníkem,
 2. ve kterém je fyzická osoba přihlášená k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, nebo
 3. ve kterém má právnická osoba své sídlo, pobočku, organizační složku nebo provozovnu.

§ 4

(1) Instituce při řízení rizik uplatňuje přístup založený na posouzení rizika legalizace výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu.

⁵⁾ Zákon č. 256/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

(2) Při zavedení a uplatňování systému vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření instituce přihlíží k uznávaným a osvědčeným principům a postupům v oblasti předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „uznávané standardy“). Přehled vybraných uznávaných standardů uveřejňuje Česká národní banka.

(3) Instituce uvedená v § 2 odst. 1 písm. l) a n) nemusí naplňovat požadavky podle § 5 odst. 1 až 4 a § 6 odst. 1 písm. c).

§ 5

Pravidla přijatelnosti klienta

(1) Instituce v rámci systému řízení rizik souvisejících s legalizací výnosů z trestné činnosti nebo financováním terorismu zavede a uplatňuje pravidla přijatelnosti klienta, podle kterých s ohledem na rizikový profil klienta

- a) provádí kategorizaci klientů,
- b) stanoví podmínky, při jejichž splnění neuzavře s klientem obchodní vztah nebo již existující obchodní vztah s klientem ukončí,
- c) stanoví postupy pro zjišťování rizikových faktorů uvedených v odstavci 2 u nových klientů a pro průběžné zjišťování rizikových faktorů během trvání obchodního vztahu s klientem a
- d) stanoví postupy uplatňované vůči klientům, u nichž byl zjištěn rizikový faktor (dále jen „rizikový klient“).

(2) Rizikový profil klienta instituce sestaví a hodnotí vždy s ohledem na tyto rizikové faktory:

- a) skutečnost, že některá ze zemí původu klienta nebo zemí původu skutečného majitele klienta, je státem, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nebo státem, který instituce na základě svého hodnocení považuje za rizikový,
- b) skutečnost, že některá ze zemí původu osoby, s níž klient uskutečňuje obchod, je státem, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nebo je státem, který instituce na základě svého hodnocení považuje za rizikový,
- c) zápis klienta, skutečného majitele klienta nebo osoby, s níž klient uskutečňuje obchod, na seznamu osob a hnutí, vůči nimž jsou uplatňována sankční opatření v souladu s jinými právními předpisy⁶⁾,
- d) neprůhledná vlastnická struktura klienta,
- e) nejasný původ peněžních prostředků klienta,
- f) skutečnosti vzbuzující podezření, že klient nejedná na svůj účet nebo že zastírá, že plní pokyn třetí osoby,

⁶⁾ Například zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, nařízení Rady (ES) č. 423/2007 ze dne 19. dubna 2007 o omezujících opatřeních vůči Íránu, nařízení Rady (ES) č. 329/2007 ze dne 27. března 2007 o omezujících opatřeních vůči Korejské lidově demokratické republice, nařízení Rady (ES) č. 1412/2006 ze dne 25. září 2006 o některých omezujících opatřeních vůči Libanonu, nařízení Rady (ES) č. 817/2006 ze dne 29. května 2006, kterým se obnovují omezující opatření vůči Barmě/Myanmaru a zrušuje nařízení (ES) č. 798/2004.

- g) neobvyklý způsob uskutečnění obchodu, zejména s ohledem na typ klienta, předmět, výši a způsob vypořádání obchodu, účel zřízení účtu a předmět činnosti klienta a
- h) skutečnosti nasvědčující tomu, že klient uskutečňuje podezřelý obchod.

(3) Při vzniku obchodního vztahu s klientem, jakož i v jeho průběhu, instituce

- a) zjišťuje a uchovává o klientovi takové informace, které jí umožní vyhodnocovat, zda se jedná o rizikového klienta,
- b) kontroluje platnost a úplnost údajů o klientovi a provádí jejich aktualizaci a
- c) věnuje zvýšenou pozornost obchodům
 - 1. při kterých zjistí skutečnosti nasvědčující tomu, že klient uskutečňuje podezřelý obchod,
 - 2. prováděným s fyzickými osobami v rámci služeb založených na individuálním přístupu ke klientovi, přičemž tyto služby instituce poskytuje pouze takovým klientům, kteří splňují zvláštní, institucí stanovené podmínky, nebo
 - 3. politicky exponovaných osob.

(4) Při poskytování služeb založených na individuálním přístupu ke klientovi podle odstavce 3 písm. c) bodu 2 podléhá uzavření obchodního vztahu s novým klientem předchozímu schválení alespoň jedním zaměstnancem instituce, jehož funkční zařazení je o úroveň vyšší, než je funkční zařazení zaměstnance nebo zaměstnanců instituce navrhuje uzavření smlouvy s klientem. Není-li to s ohledem na velikost, způsob řízení nebo počet zaměstnanců instituce, která je právnickou osobou, možné, schvaluje uzavření takového obchodního vztahu statutární orgán instituce.

(5) Při uskutečňování obchodu s využitím prostředků komunikace na dálku instituce vytvoří a uplatňuje takové postupy, které ověří, zda se obchod uskutečňuje s již identifikovaným klientem.

§ 6

(1) Při zjišťování a vyhodnocování podezřelého obchodu instituce přihlíží k

- a) charakteru obchodu a okolnostem jeho uskutečnění,
- b) charakteru a objemu obvyklých obchodů klienta a
- c) rizikovému profilu klienta.

(2) Instituce zajistí, aby osoba, která podezřelý obchod vyhodnocuje, měla přístup k informacím obsaženým v informačním systému instituce umožňujícím rychlé a účinné vyhledávání, sledování a vyhodnocování potřebných informací.

§ 7

Veškeré schvalovací a rozhodovací procesy a kontrolní činnosti v rámci systému vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření, včetně souvisejících odpovědností, pravomocí a podkladů, musí být možné zpětně rekonstruovat. K zabezpečení tohoto požadavku instituce zavede a udržuje odpovídající systém uchování informací.

§ 8

Hodnotící zpráva

(1) Instituce v rámci vnitřních kontrolních činností nejméně jednou ročně vypracuje zprávu hodnotící činnost instituce v oblasti předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „hodnotící zpráva“), v níž zhodnotí, zda

- a) postupy a opatření, které instituce uplatňuje v oblasti předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, jsou dostatečně účinné,
- b) byly v systému vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření instituce v uplynulém období zjištěny nedostatky, a jaká rizika z toho mohou pro instituci plynout.

(2) Hodnotící zprávu vypracuje rovněž na území České republiky působící pobočka, organizační složka nebo provozovna instituce podle § 2 odst. 2.

(3) Instituce v hodnotící zprávě uvede statistické údaje o oznámeních o podezřelých obchodech za uplynulé období. Tyto údaje rozčlení podle organizačního uspořádání nebo podle obchodních činností instituce.

(4) V případě zjištění nedostatků v oblasti předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu instituce v hodnotící zprávě uvede návrh na jejich odstranění.

(5) Má-li instituce statutární orgán, hodnotící zprávu projedná statutární orgán instituce; má-li instituce dozorčí radu nebo kontrolní komisi (dále jen „dozorčí orgán“), projedná hodnotící zprávu také dozorčí orgán. V případě pobočky, organizační složky nebo provozovny instituce podle § 2 odst. 2 bude hodnotící zpráva předložena vedoucímu této pobočky, organizační složky nebo provozovny.

(6) Hodnotící zprávu instituce uschovává nejméně po dobu 5 let.

§ 9

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se vyhláška č. 247/2007 Sb., kterou se stanoví některé požadavky na řídicí a kontrolní systém bank a spořitelních a úvěrních družstev.

§ 10

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. září 2008.

Guvernér:

doc. Ing. **Tůma**, CSc. v. r.